

Espiritisme i caritat

El 1906 es van començar a celebrar a Terrassa les primeres festes en honor de l'espiritista i pedagog Allan Kardec (Lió, 3 d'octubre de 1804 — París, 31 de març de 1869), pseudònim d'Hippolyte Léon Denizard Rivail, i de Miquel Vives i Vives (Barcelona, 1842 — 23 de gener de 1906), aquest darrer, director del Centre Espiritista de Terrassa des de 1872 i considerat, per tot el moviment espiritista, com el seu apòstol més gran.

Al número 3 de la publicació barcelonina *Revista espiritista, periódico de estudios psicológicos*, corresponent al mes de març de 1875, ja es podia llegir com l'espiritisme català tenia en molt alta consideració el Centre Espiritista de Terrassa, del qual deia a les seves pàgines: «cuenta con un médium escribiente en muy buen estado de desarrollo, según pudimos notar, no tan sólo por la que obtuvo en presencia nuestra, sino por la lectura que tuvimos gran placer en oír, de otras varias comunicaciones recibidas en diferentes sesiones, por el mismo médium. Así mismo vimos otros médiums de buenas facultades al parecer, aunque no bien desarrollados».

Els esdeveniments festius es van anar repetint any rere any i tenien lloc durant el mes de maig, coincidint amb les pasqües de Pentecosta, als jardins de la casa de l'industrial tèxtil Ignasi Bendranas i Ramoneda (Terrassa, 1844 — 4 de febrer de 1923), al carrer de Sant Isidre, 79, espiritista que, a partir de 1922, també esdevindrà tota una personalitat dins el món teosòfic terrassenc.

«El hermoso jardín estaba transformado en inmensa cocina; en un lado, enormes calderos en los que empezaban á cocerse las varias viandas que debían servirse en el banquete; más allá, rodeadas de preciosos rosales, hallábanse diez ó doce hermanas ocupadas en desgranar guisantes y mondar patatas; hacia un lado, en enormes sartenes, otras hermanas freían la tierna ternera que después, unida á los guisantes, debía constituir el plato selecto con que se regalaran nuestros invitados.» (*Luz y Unión*, número 6, juny de 1910). Un banquet

que s'oferia a la gent pobra i que era servit per uns cinquanta membres voluntaris del Centre Espiritista de Terrassa.

«Dio principio el banquete con una sabrosísima sopa de macarrones, á la que siguió el suculento cocido y el estofado de ternera; todo ello tan abundante, que hubo comensal que repitió dos y hasta tres veces de un mismo plato. Sirvióseles después dulces, frutas, café y cigarros, con lo que acabaron de extasiarse aquellos 400 infelices, cuyas caras, antes macilentas por el hambre y la fatiga, respiraban entonces alegría y satisfacción. De sus bocas sólo salían palabras de contento y gratitud, á la vez que de alabanza por lo excelente y sabroso de las viandas.» (*Luz y Unión*, número 6, juny de 1910).

Grupo compuesto de la mayoría de hermanas y hermanos que sirvieron el banquete á los pobres

Al fons podem distingir els tres estendards de les societats corals i les dues banderes de les societats republicanes

Procedència: Luz y Unión, juny de 1910

Després d'aquest banquet, d'uns quants discursos plens d'exhortacions i del lliurament d'almoines, els indigents eren acomiadats i el conjunt d'espiritistes feia el seu dinar de germanor, seguit de les actuacions de les societats corals la Sempre Viva

La Llanterna, Los Amigos i Juventud Tarrasense. A aquells actes també assistien altres entitats, entre elles la Societat Fraternitat Republicana de la Casa del Poble, el Centre Radical i la Federació Obrera, així com espiritistes d'arreu de la comarca i de Barcelona ciutat.

Vers les cinc de la tarda, es sortia en manifestació pels carrers de la ciutat i obria la marxa un cotxe amb una corona de flors en honor de Miquel Vives, seguit per una banda de música, per representants de les societats invitades i pel gruix d'espiritistes que hi havien participat.

Procedència: Luz y Unión, juny de 1908

Aquella nombrosa comitiva marxava fins al cementiri, a la zona dels dissidents, on dipositaven una corona de flors a la tomba de l'homenatjat, tot aprofitant l'ocasió per a reivindicar una vegada més l'enderroc del mur segregatiu entre el cementiri catòlic i el civil.

«(...) resulta un verdadero contrasentido que vivos podamos convivir juntos y relacionarnos siempre, y, una vez muertos, unos seres que con su conducta mancillan el nombre de cristianos, nos separen de aquel modo.» (*Luz y Unión*, número 6, juny de 1910).

La jornada acabava al capvespre, amb una vetllada literària als salons de Fraternitat Republicana que solia durar fins a la una de la matinada. Al matí del dia següent continuaven la festa als jardins dels Bendranas amb unes activitats més disteses, segons el gust dels concurrents, i, a la tarda, tenien lloc activitats infantils.

Miquel Vives i Vives havia fundat la Federació Espiritista del Vallès, de la qual va sorgir la Federació Espiritista de Catalunya, entitat que va tenir una vida efímera, i a Terrassa també va crear el Centre Espiritista Fraternitat Humana. Va publicar la famosa obra *Guia Pràctica del Espiritista*, així com *El Tesor dels espiritistes*,

Miquel Vives i Vives

*Procedència: Luz y Unión,
juny de 1908*

i va crear la revista *Unió*, òrgan que es va incorporar a la revista *La Llum de l'Avenir*, defensora dels ideals de reencarnació. Així mateix, va ocupar el càrrec de president del Centre Barcelonès d'Estudis Psicològics.

Miquel Vives, com a polític, es declarà sempre republicà i, com a home de cultura, despuntà en la faceta musical i va compondre algunes peces que diverses entitats corals locals van incloure en més d'una ocasió en els seus repertoris.

La tasca de Miquel Vives a Terrassa va estar adreçada fonamentalment a favor dels més necessitats, exercint la caritat, però també com a homeòpata. De fet, se'l coneixia com l'*Apòstol del Bé* i, quan va morir a Barcelona, durant el seu seguici fúnebre i enterrament les fàbriques van paraitzar les activitats i el comerç va tancar les seves portes, per tal de permetre que tothom pogués acompanyar-lo fins al cementiri. Durant el trajecte, es va formar una veritable muralla humana al llarg dels carrers i, arribats al cementiri, amb el propòsit d'atendre les peticions de tots els que desitjaven veure'l el taüt va romandre obert durant més d'una hora. Aproximadament cinc mil persones van arribar a desfilat pel seu davant.

Aquest va ser un enterrament molt diferent al celebrat anteriorment, el 31 d'agost de 1878, quan Joaquim Rovira i Fradera va morir a Terrassa i que el mateix Vives va presidir, el qual va posar en evidència diversos desacords amb les autoritats eclesiàstiques, així com la morbositat de molts que hi van assistir moguts més per la curiositat d'un enterrament que va tenir lloc a l'anomenat *cementiri dels dissidents* que no pas per pietat religiosa. Rovira havia nascut a principis del mes de maig de 1801 a la mateixa ciutat on havia mort i havia estat, des del 1864, un dels principals proselitistes de l'espíritisme *kardecia*.

Aquest va ser un enterrament molt diferent al celebrat anteriorment, el 31 d'agost de 1878, quan Joaquim Rovira i Fradera va morir a Terrassa i que el mateix Vives va presidir, el qual va posar en evidència diversos desacords amb les autoritats eclesiàstiques, així com la morbositat de molts que hi van assistir moguts més per la curiositat d'un enterrament que va tenir lloc a l'anomenat *cementiri dels dissidents* que no pas per pietat religiosa. Rovira havia nascut a principis del mes de maig de 1801 a la mateixa ciutat on havia mort i havia estat, des del 1864, un dels principals proselitistes de l'espíritisme *kardecia*.

Ana Fernández Álvarez
anacampanadas@gmail.com